

СТ А Н О В И Щ Е

На доц.д-р Яна Димитрова Бочева, д.м.

Ръководител УС по Клинична лаборатория

към катедра „Обща медицина и клинична лаборатория“

Медицински Университет „Проф.д-р П. Стоянов“-Варна

относно дисертационен труд

за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

по научната специалност „Клинична лаборатория“, шифър 03.01.12.

на д-р Марияна Георгиева Йорданова –Василева

на тема „Сравнително изследване на биохимични маркери в различни биологични

матрици при пациенти с хронични заболявания на гастроинтестиналния тракт“

с научен ръководител доц.д-р Даниела Герова, д.м.

Биографични данни : Д-р Марияна Георгиева Йорданова-Василева е завършила медицина в Медицински Университет „Проф.д-р П. Стоянов“-Варна през 1987г. Придобива последователно специалност по вътрешни болести през 1995г. и специалност по клинична лаборатория през 2004г. Има квалификация по радиобиология, здравен мениджмънт и клинична имунология. Трудовият ѝ стаж започва като ординатор в II ВО в Общинска болница гр.Шумен през 1989г. Последователно работи като радиобиолог в ХЕИ-Варна, Клинична лаборатория и имунология във ВМА-МБАЛ-Варна, Кл.лаборатория ДКЦ „Св.Иван Рилски“ Варна, Кл.лаборатория ДКЦ „Чайка“ Варна, Кл.лаборатория в ДКЦ „Св.Св.Марина“ Варна. Към момента заема длъжността началник Клинична лаборатория и имунология във ВМА-МБАЛ-Варна. Академичната ѝ кариера започва през 2011г. като асистент към Катедра „Обща медицина и Клинична лаборатория“ към МУ-Варна, където през 2017г. се зачислява като докторант на самостоятелна подготовка в докторска програма „Клинична лаборатория“. Владее отлично руски език.

Актуалност на темата: Тематиката на представената дисертационна работа е подбрана внимателно и насочено в търсене на лабораторни параметри-познати и непроучени -за диагностиката и мониторирането на пациенти с хронични заболявания на горния и долен отдел на гастроинтестиналния тракт. Различният подход в случая е свързан с биологичните матрици за работа и валидиране на лабораторни методи. Научният интерес на дисертанта и изборът на патология с

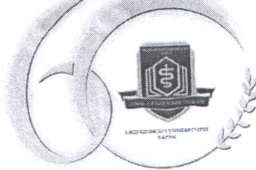
широко разпространение и безспорно медицинско и социално значение от ресора на гастроентерологията, считам за обоснован и добре аргументиран още в началото на литературния обзор. Широкото разпространение и техническата обезпеченост на тази специалност за извършване на интервенционални диагностични процедури е с категоричен принос за подобряване на диагностиката и проследяването на тези пациенти, но е и ограничение с оглед нагласата на пациентите и относителната травматичност на използваните методи. В тази плоскост на размисли апробирането на нови показатели от специфични и лесно добиваеми човешки спесимени е интересно и безспорно актуално предизвикателство. Модерните диагностични медицински специалности, към чието бурно развитие причисляваме и клиничната лаборатория, са насочили усилията си освен към валидиране и рутиниране на нови лабораторни, генетични и молекулярни маркери, и в търсене на нови проекции на известни параметри.

В този контекст считам идейният проект на този дисертационен труд, представен ми за оценка, за иновативен и актуален като замисъл и същевременно класически като методологично изпълнение.

Структура на дисертационния труд: Дисертационният труд е изложен на 210 страници, в това число: Въведение - 2 стр., Литературен обзор, вкл. изводи от литературния обзор - 40 стр., Цел и задачи - 2 стр., Материали и методи - 10 стр. Резултати и обсъждане - 125 стр., Изводи - 2 стр., Приноси - 1 стр., Публикации - 3 стр., Библиография - 25 стр.. Онаягледяването се състои от 52 таблици и 53 фигури. Библиографията съдържа 413 източника, от които 3 - на кирилица. Последната включва съвременни източници, 67% от които са от последните 10 години. Структурата на дисертационния труд е формулирана с изнасяне на обема в полза на методология и резултати, което само формално я прави да изглежда небалансирана. Предвид изцяло експерименталния характер на работата, тази структурна особеност е обяснима и е по-скоро качество, а не недостатък.

Литературният обзор е обширен и включва по мое мнение излишни анатомични, физиологични и пропедевтични данни. Включването на литературните източници в текста с автор и година на публикация, вместо с упоменаване на номера на източника в последващия списък, увеличава фалшиво обема на написаното, затруднява достъпа на читателя до реално използваната публикация, като го загубва в обемния списък на използваните литературни източници. В изводите към литературния обзор са формулирани, макар и многословно, основните проблеми, върху които ще се фокусира работата.

Целта е формулирана в описателен маниер, съответства на заглавието и се доуточнява от текста на задачите на дисертационния труд. Задачите са 7 основни с общо 15 подзадачи, които определят работата като проспективно проучване с голям брой експериментални таргети и амбициозни цели, простиращи се в преданалитичния, аналитичен и постаналитичен стадий на клинично-лабораторния процес. По-конкретният изказ, по-ясното и семпло формулиране на последните би подобрило качествено тази основополагаща структурна единица на дисертацията.

Материали и методи: Тази глава на дисертационния труд основателно е разделена на 3 части- пациенти, биологичен материал и методи. В дисертационния труд са включени общо 300 индивида, - 114 със заболявания на гастро-интестиналния тракт (ГИТ) и 186 - здрави доброволци. Представеният внушителен проей изследвани лица позволява надеждна статистика и е основа за стойностно изпълнение на задачи 2-7, което считам за безспорен позитив и ценност на работата. Критериите за включване и изключване, демографските характеристики на избраните лица (прави впечатление по-ниската средна възраст и по-тесен възрастов интервал на контролната група), както и описанието на преданалитичната подготовка на спесимените е точно и професионално разписано. Лабораторните методи са подробно и прецизно описани.

Съответствие между цел, резултати и изводи: Решението на дисертанта да обедини резултати и обсъждане е подход, който като научен ръководител и академичен наставник не препоръчвам и считам за привидно улесняващ автора с краен резултат подценяване на аналитичните му и интерпретативни възможности.. Въпреки това, формално такава структура не противоречи на Закона за развитие на академичния състав на РБ. С конкретния случай това решение е в полза на работата и е единственото възможно, поради почти изцяло експерименталния й характер, за което поздравявам екипа докторант и научен ръководител.

Съществува съответствие между поставената цел и формулираните задачи. Докторантът предоставя собствените си резултати и обсъждане на 125 стр., онагледени с 50 таблици и 50 фигури. Считам за напълно изпълнени поставените по моя преценка много и амбициозни за формата на научния труд задачи. Детайлният подход, професионалният опит и перфекционизма при изпълнението им и описанието в научно-структуриран текст показват израстването във времето на работата по дисертацията на практически насочения лабораторен лекар до научно-ориентиран академичен кадър в лицето на д-р Йорданова. Изцяло съм съгласна с изведените 13 извода, които отразяват получените резултати. Формулирани са ясно и конкретно. Същите имат подкрепата и доказателствения материал в предходната глава на дисертационния труд.

Дисертантът извежда 8 приноса с научно-приложен характер, които определям като изцяло практически насочени . Акцентирам върху принос 2, който определям като водещ в съдържателен план на този дисертационен труд. Считам принос 6 и 8 за недобре формулирани и по-скоро със значимост на изводи.

Докторантът представя 2 научни публикации, свързани с дисертационния труд, на които е съавтор и една , на която е единствен автор, които са изискуемият минимум според Закона за развитие на академичния състав на РБ и правилника за приложението му на МУ-Варна. Публикуването на оригинални резултати с единствен автор дисертанта е принципно неприемливо в областта на медицинските научни среди и открито изказвам несъгласие с този подход, използван в долу представената пълнотекстова публикация: *Yordanova MG (2020)*

Salivary Changes in Helicobacter Pylori-Positive (HP+) Chronic Gastritis. Curr Trends Intern Med 4: 136. DOI: 10.29011/2638-003X.100036.

Докторантът представя 11 участия в научни форуми във връзка с научния си труд. Авторефератът е представен в 96 стр. и съдържа основните глави на дисертационния труд.

Заключение: Дисертационният труд на докторанта д-р Марияна Георгиева Йорданова-Василева е по същество задълбочена научна разработка с практическа насоченост. Темата е актуална, интересна и предизвикателна. Приложените методи са адекватни за постигане на поставените цели и задачи, резултатите са значими, а изводите логични и правилно изведени. Приносите са предимно с приложен характер.

Дисертационният труд на тема „Сравнително изследване на биохимични маркери в различни биологични матрици при пациенти с хронични заболявания на гастроинтестиналния тракт“ с автор д-р Марияна Георгиева Йорданова-Василева покрива изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и съответния правилник на Медицински Университет “Проф.д-р П. Стоянов“-Варна.

Въз основа на направеното изложение давам положителна оценка на дисертационния ѝ труд и препоръчвам на почитаемото жури да присъди на д-р Марияна Георгиева Йорданова-Василева образователната и научна степен „ДОКТОР“.

19.03.2021г.

Гр. Варна

Доц.д-р Яна Димитрова Бочева, д.м.

